

ключовим інструментом для формування нових виробничих відносин і посилення якісних продуктивних сил підприємств.

Список використаних джерел

1. Зубар І.В. Операційний менеджмент у забезпеченні сталого розвитку підприємств. Успіхи і досягнення у науці. 2024. № 9. С. 549-558 DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-9\(9\)-549-558](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-9(9)-549-558)
2. Таранич А. В., Пелехацький Д. О. Використання штучного інтелекту в процесах стратегічного управління підприємствами. Економіка України. 2024. Том 67, № 1 (746). С. 54–65.
3. Chen, X., Liu, L., Li, D. (2025). The impact of artificial intelligence on the new quality productive forces of enterprises. Journal of Digital Management. 1, 3. URL: <https://doi.org/10.1007/s44362-024-00002-1>
4. Hayes, M. and Downie, A. AI Personalization. IBM. 2024. <https://www.ibm.com/think/topics/ai-personalization>
5. State of AI Report: 6 trends shaping the landscape in 2025. CB Insights. 2025. URL: <https://www.cbinsights.com/research/report/ai-trends-2024/>
6. Top AI Investment Statistics in 2024. Edge Delta. 2024. URL: <https://edgedelta.com/company/blog/ai-investment-statistics>
7. Worldwide Spending on Artificial Intelligence Forecast to Reach \$632 Billion in 2028. According to a New IDC Spending Guide. IDC. 2024. URL: <https://my.idc.com/getdoc.jsp?containerId=prUS52530724>

УДК 332.055

Рац Дар'я

Здобувачка вищої освіти факультету права публічного управління і менеджменту

Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Науковий керівник: Материнська Ольга Андріївна кандидат економічних наук,
доцент кафедри фундаментальних і приватно-правових дисциплін

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ

Ключові слова: інновації, управління, стратегія, мотивація.

В умовах глобальної нестабільності, воєнних викликів та необхідності післявоєнного відновлення економіки України питання розвитку інновацій та ефективного управління ними набуває особливого значення. Саме інноваційний менеджмент виступає рушійною силою модернізації виробництва, підвищення конкурентоспроможності підприємств та забезпечення економічної стійкості країни.

Інновації визначають як нововведення у процеси, продукти чи послуги, спрямовані на підвищення ефективності, покращення якості або створення нових можливостей для розвитку. Вони охоплюють широкий спектр змін — від появи нових ідей, технологій і методів до впровадження сучасних бізнес-моделей [2, с. 89-104]. Основна відмінність інновацій від традиційних підходів полягає у способі мислення та дії: якщо традиційні методи спираються на усталені й перевірені практики, то інноваційний підхід орієнтується на пошук нових рішень, експерименти та адаптацію до динамічного середовища. Саме інновації є рушійною силою розвитку економіки, науки та суспільства в цілому.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що ефективне управління інноваційними процесами забезпечує підвищення продуктивності діяльності організацій, розширення ринків збуту, впровадження сучасних технологій та адаптацію до динамічних змін зовнішнього середовища. Рівень інноваційності підприємств визначає їхню конкурентоспроможність, сприяє відновленню промислового потенціалу держави та інтеграції у світовий економічний простір. В умовах воєнних викликів і післявоєнного відновлення економіки України інноваційний менеджмент набуває особливого значення, виступаючи

ключовим чинником економічної стійкості, модернізації виробництва та забезпечення сталого розвитку.

В сучасних умовах воєнних викликів і післявоєнного відновлення саме інноваційний менеджмент виступає рушієм економічної стійкості та модернізації виробництва. Тобто ефективне управління інноваціями сьогодні ґрунтується на відкритості співпраця з партнерами, стартапами та навіть конкурентами стає основним рушієм зростання організацій [3, с. 1637–1668].

Особливу увагу варто приділити життєвому циклу інновацій: від зародження ідеї до її практичного впровадження та оцінки результатів. Першими завдання можна вважати визначення інноваційної стратегії підприємства, що визначає напрями, масштаби та пріоритети впровадження нововведень. Її розробка передбачає аналіз внутрішнього потенціалу підприємства, ринкових тенденцій, технологічних змін та можливостей для залучення інвестицій. Добре розроблена інноваційна стратегія дає змогу підприємству ефективно концентрувати ресурси на найбільш перспективних напрямках діяльності, формувати стійкі конкурентні переваги та забезпечувати довгострокове зростання. Підприємства з чітко визначеною інноваційною стратегією мають на 30-50% більше шансів досягти стійкої конкурентоспроможності, ніж ті, що впроваджують новації епізодично. Наступним етапом є пошук і відбір перспективних ідей для розвитку, що передбачає створення менеджментом сприятливих умов для розвитку творчого потенціалу працівників, а також налагодження взаємодії з науковими установами, партнерами, споживачами. Важливо не лише отримати якомога більше пропозицій, а й здійснити відбір найбільш життєздатних, використовуючи критерії економічної доцільності, новизни, технічної можливості та ринкового потенціалу. Після відбору ідеї відбувається організація науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт. Саме цей етап передбачає планування та координацію робіт, спрямованих на створення нових технологій, матеріалів, продуктів чи процесів. Завдання управління полягає у формуванні дослідницьких команд, визначенні термінів, бюджету,

методів контролю якості та ефективності науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт. Отримані результати слугують основою для подальшої комерціалізації інновацій.

Ефективне управління інноваціями є системним фактором зростання підприємства, адже забезпечує не лише технологічні зміни, а й формує нову організаційну культуру розвитку [4, с. 33-41]. Під час цього відбувається формування інноваційної культури в колективі. Розглядаючи управління в контексті інноваційної діяльності, важливо зазначити, що ефективний менеджер має орієнтуватися не лише на фінансові аспекти, а й на розвиток людського потенціалу організації. Ключовим завданням управлінця є формування організаційної культури, відкритої до змін, ініціативності та творчості. Важливу роль у цьому процесі відіграє система мотивації, спрямована на створення умов, які стимулюють працівників до продуктивної діяльності, підвищують їхню залученість і сприяють розвитку інноваційного мислення в колективі. І саме використання інформаційно-комунікаційних технологій стає основою інноваційного розвитку підприємств в Україні, підвищуючи ефективність управлінських процесів і взаємодії персоналу [1, с. 56-66].

Важливим завданням менеджменту є формування інноваційної культури, мотивації персоналу, забезпечення фінансування інноваційних проєктів і мінімізація ризиків. Значну роль у цьому відіграють інформаційно-комунікаційні технології, які підвищують ефективність управлінських процесів і взаємодії працівників. Ключовими етапами інноваційної діяльності є комерціалізація результатів досліджень, тобто перетворення інновацій у ринкові продукти, та моніторинг ефективності впроваджених нововведень, що дозволяє своєчасно коригувати стратегії розвитку підприємства.

Управління інноваціями є стратегічним чинником успіху сучасних організацій, оскільки сприяє підвищенню ефективності виробництва, оптимізації витрат, гнучкості та конкурентоспроможності підприємств. Активна інноваційна діяльність стимулює розвиток науки, створення нових

робочих місць і формування позитивного іміджу підприємства як динамічної та технологічно розвиненої структури. Таким чином, ефективне управління інноваціями забезпечує не лише зростання економічних показників, а й сталий розвиток суспільства, поєднуючи економічну вигоду з екологічною та соціальною відповідальністю.

Список використаних джерел:

1. Бабич, С., та Бабич, Д. Інновації на українських підприємствах: використання інформаційно-комунікаційних технологій. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія економічних наук*, 2024. №106. С. 56-66.
2. Москалець, І. М. Роль інновацій у підвищенні ефективності публічного управління. *Economic Synergy*, 2023. №2. 89–104 с.
3. Mahdad, M., Roshani, S. The open innovation kaleidoscope: navigating pathways and overcoming failures. *Rev Manag Sci*. 2025. №19. 1637–1668 с.
4. Chechel, O., Bashuk, A., & Nevalov, A. (2025). Determination of the role of innovation management in ensuring sustainable growth of enterprises. *Technology Audit and Production Reserves*. 2025. № 2 (4(82)), 33-41 с.

УДК 330.341.1

Ревенко Олександр

здобувач вищої освіти

Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла

Коцюбинського

Науковий керівник: **Зубар І.В.** кандидат економічних наук, старший викладач

кафедри публічного управління та менеджменту

Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла

Коцюбинського